

ЛЮДИНА - САД

орію САНІЧ

ГЛУХОВІ він відкрив унікальний сорт конопель, а у Києві його ім'ям названо ботанічний сад

Гой, хто часто бував у столицішої країни, не міг не зайти й помилуватись чарівним місцем схилах Дніпра - Національним танічним садом, що носить ім'яиколи ГРИШКА. Та мало хто знає,о протягом тривалого часу доляого відомого українського генека і ботаніка була пов'язана з Глуховом і саме глухівський період став вирішальним у його становленні як пересічної особистості і науковця великої літери

Від Полтави до Глухова

Микола Гришко народився в сім'ї військових у Полтаві. Родина мешала на околиці міста, тому малий Микола з дитинства звик працювати в саду і на городі. Це захоплення вплинуло на вибір професії. У 1925 р. він з відзнакою закінчив Полтавський сільськогосподарський інститут як один із найталановитіших випускників продовжив навчання на педагогічному факультеті Київського сільськогосподарського інституту. В подальшому він поєднував наукову і педагогічну діяльність - спочатку в Майнівському сільськогосподарському технікумі на Чернігівщині, згодом у Сумському педагогічному технікумі, Чернігівському, Глухівському та Київському сільськогосподарських інститутах. З 1944 р. - у Київському університеті, де він викладав курс генетики з селекції рослин.

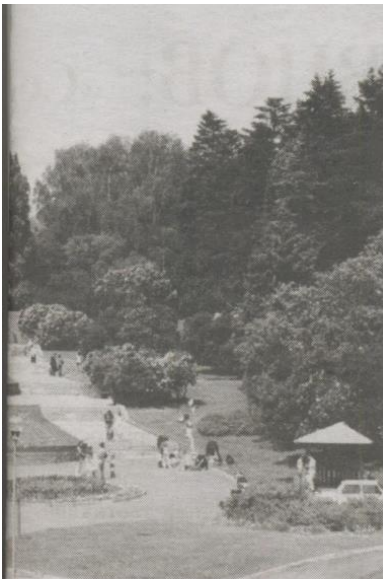
За період викладання у вищій школі Микола Гришко опублікував підручник «Курс загальної генетики», а в співавторстві з професором Л. ДЕЛОНЕ - «Курс генетики», що у 1948 р. був перекладений в Югославії.

Після створення у 1931 р. у Глухові Всесоюзного науководослідного інституту конопель Микола Гришко очолив у ньому відділ генетики і селекції. «Виведений ним новий сорт коноплі давав можливість механізувати збір врожаю. Раніше це можна було робити

БОТАНІЧНИЙ САД.
Дітиче відомого ботаніка і селекціонера

тільки вручну, бо жіночі і чоловічі коноплі достигали не одночасно. Ходили і виривали по полю одні рослини, а як дозрівали інші, зривали їх. Це була важка і дуже незручна робота. А мій батько вивів такий сорт, що всі рослини коноплі дозрівали одночасно. Це дало можливість механізувати збір. То був прорив в науці, і сталося це саме в Глухові», - згадувала донька ученого Галина ГРИШКО. - Батька тоді нагородили орденом Леніна, а його і його колега з інституту орденом Червоного Прапора. Пам'ятаю, як їх зустрічали на вокзалі в Глухові. Вони були першими орденоносцями міста, привітати їх прийшли майже всі жителі. Батько в Глухові був відомою персоною, але дуже скромною людиною і ніколи не користувався привілеями».

ДОСЬЄ

МИКОЛА МИКОЛАЙОВИЧ ГРИШКО (6 січня 1901 - 3 січня 1964) - видатний генетик, селекціонер і ботанік, засновник та директор Центрального ботанічного саду АН УРСР. Працював над одержанням нових високопродуктивних форм і сортів та увійшов в історію біології як автор багатьох праць із генетики, селекції, інтродукції та акліматизації рослин. Виведений ним сорт конопель за виходом волокна перевищував культивовані тоді сорти, давав можливість механізувати збирання конопель. За ці роботи у 1936 р. Миколу Гришка було нагороджено орденом Леніна і без захисту дисертації присуджено науковий ступінь доктора сільськогосподарських наук, а у 1937 р. - наукове звання професора.

МИКОЛА ГРИШКО. Один з найяскравіших учених ХХ ст.

Ботанічний період

«Коли я була маленькою, тато часто брав мене з собою на роботу, на прогулянки, - згадувала Галина Гришко. - Під Глуховом було велике дослідне поле, ми туди з батьком їздили на автомобілі. Там росли височенні коноплі, і мені здавалось, наче це якісь джунглі. Потім, через кілька десятиліть, він мене водив і так само все розказував про майбутній ботанічний сад. Тому для мене він завжди був наче чарівником, який знає все. І всі ці чудеса, про які він казав, завжди втілювалися в життя».

Насправді ботанічний сад був створений майже півстоліття. Спочатку, у 1918 р., його планували створити на основі Голосіївського лісу у Києві, та з відомих причин цей план не був реалізований. Здійснення проекту натикалося на значні труднощі не тільки через неповне фінансування, але й через труднощі з відселенням 2/3 території приватних осіб

та кількох організацій, що розташовувались на території майбутнього ботанічного саду. Та не дивлячись на це, до початку Другої світової війни було зібрано близько 1050 видів рослин під відкритим небом і майже 1000 таксонів оранжерейних рослин. З новою силою будівництво саду розгорнулося після визволення Києва в 1944 р. Тоді у липні сад отримав статус самостійної установи Академії наук, і тоді його очолив його видатний український вчений-ботанік і селекціонер, академік Микола Миколайович Гришко. Під його керівництвом була розроблена наукова частина генерального плану будівництва ботанічного саду.

Учений лише кілька місяців не дожив до відкриття Ботанічного саду, організації якого віддав кращі роки свого життя. У 1991 р. Центральний ботанічний сад Національної академії наук України отримав ім'я свого директора - Миколи Гришка.